

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5890
Karar No : 2013/847

REKABET KURUMU

Tarih : 26.07.2013
Sayı : 4602

Davacı : Koçak Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. Ömer Faruk HANSU, Av. Senem Ülküm KESKİN
Derya Sok. Şişikler Plaza, D Blok, No:14/5
Kozyatağı / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA

Davanın Özeti : Rekabet Kurumu raportörlerinin yerinde inceleme yapmasının engellenmesi nedeniyle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.08.2009 tarih ve 09-34/837-M sayılı kararının; idari para cezasına konu olayların Rekabet Kurulu tarafından tüm yönleriyle ele alınmadığı, önaraştırma ve soruşturma yapılmadığı, savunma alınmadan ceza verildiği, karar toplantısına kimlerin katıldığı, cezaya sebep gösterilen olayların nasıl değerlendirildiği ve karara dayanak bilgi notunun kim tarafından, nasıl düzenlendiği hususlarında bilgilerinin bulunmadığı, Kanun'da öngörülen toplantı ve karar yeter sayılarının sağlanıp sağlanmadığının denetime açık olması gerektiği, dava konusu kararın keyfi ve usule aykırı alındığı, yerinde inceleme esnasında sunulan yetki belgesinin 4054 sayılı Kanun'un tarif ettiği şekle ve koşullara sahip olmadığı, rekabet uzmanı Cengiz Soysal ve rekabet uzman yardımcısı Şamil Pişmağın yetki belgelerinin bulunmamasına rağmen incelemeye iştirak ettikleri, yerinde incelemeye keyfi ve tesadüfi başlanıldığı, yerinde inceleme esnasında avukat bulundurma talebinin dikkate alınmadığı, gelen kişilerin kimliklerini sakladıkları, inceleme yapılırken istenilen mailin hemen rekabet uzmanının mail adresine gönderildiği, herhangi bir şekilde karşı konulmadığı, ancak bu hususun tutanakta yer almadığı, tek yanlı düzenlenmiş bir tutanağın karara esas alındığı, arama yapılmasını gerektirecek makul bir şüphenin bulunmadığı ileri sürülerek iptali, ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin (a), (b), (c) bentlerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 4054 sayılı Kanun'un 16. maddenin (d) bendi uyarınca ceza verilmesi halinde, soruşturma ve önaraştırma yapılmasını gerektiren bir usulün söz konusu olmadığı, raportörlerce yapılan tespitler neticesinde hazırlanan bilgi notu uyarınca yerinde incelemeyi engelleme eylemi nedeniyle idarî para cezası verildiği, dava konusu kararda yer alan hususların tamamen ilgililerin bilgisine açık olduğu, dava konusu Kurul kararının 7 üyenin tamamının katılımı ve oybirliğiyle alındığı, Cengiz Soysal ve Şamil Pişmağın yetki belgesinin bulunduğu, kaldı ki, tutanakta söz konusu kişilerin yetki belgesi olmadığı yönünde bir ihtirazi kaydın bulunmadığı, yerinde incelemenin usulüne uygun vuku bulduğu, yerinde inceleme esnasında avukat bulundurulmasının mümkün olduğu, mevcut olayda, davacı şirket avukatının

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/5890

Karar No : 2013/847

makul bir sürenin de ötesinde beklendiği, kişilerin kimliklerini açıkladıklarının tutanakta belli olduğu, yetkililerce istenilen mailin Tayfun Koçak tarafından kendi isteğiyle gönderildiği, bu hususun tutanakta yer almamasının tamamen o günün yoğunluğundan kaynaklandığı, yalnızca MAPESAD değil, belirlenen sektörde faaliyet gösteren tüm teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin önaraştırmaya dahil olduğu, dava konusu işlemin usule ve hukuka uygun olduğu, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin (a), (b), (c) bentlerinin Anayasa'ya aykırı olmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi: Dava, Rekabet Kurumu raportörlerinin yerinde inceleme yapmasının engellenmesi nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.08.2009 tarih ve 09-34/837-M sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İdari yaptırımlar açısından diğer idari işlemlerden farklı olarak idari yaptırıma maruz kalan gerçek ve tüzel kişilerin ceza hukukuna ilişkin birtakım güvencelerden yararlanması gerektiği kabul edilmektedir. Bu çerçevede, esasında idari işlem olan idari para cezası verilmesine ilişkin işlem, içerisinde barındırdığı cezalandırma iradesi nedeniyle ve potansiyel cezanın ağırlığı da dikkate alındığında, yaptırım tehdidine maruz kalan tarafa kendini savunma hakkı tanınması gerektiği açıktır. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da, idari usul açısından yerinde inceleme yapmasının engellenmesi ya da zorlaştırılması fiili nedeniyle idari para cezası verilebilmesi için böyle bir usulün öngörülmemiş olması da bu genel prensibi değiştirmemektedir.

Yaptırıma maruz kalan kişinin kendisini yargı mercileri önünde savunma hakkı olduğu öne sürülebilse de, idari yaptırımlar açısından tanınması gerekli güvencelerin esasında idari aşamada yerine getirilmesi gerektiği, yargısal aşamada kişi yaptırım tehdidi altında olmadığından bu savın yerinde olmadığı düşünülmektedir.

Diğer yandan, savunma alınmaması, yaptırımı uygulayan makamın olayda hukuka uygunluk nedenleri veya kusurluluğu ortadan kaldıran hallerin varlığı halinde bu hususların değerlendirilememesi sonucunu doğurmaktadır. Nitekim 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 12. maddesindeki, bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, Türk Ceza Kanunu'nun hukuka uygunluk nedenleri ile kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır hükmü, anılan Kanun'un 9. maddesi ile kabahatler bakımından objektif sorumluluk esasının getirilmemiş olması hususları birlikte değerlendirildiğinde, yaptırım uygulayan mercinin önüne gelen somut olayda savunma almaksızın belirtilen hususları değerlendiremeyeceği, bu noktada idari yaptırımların klasik idari işlemlerden ayrıldığı anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5890
Karar No : 2013/847

Kaldı ki, Rekabet Kurulu tarafından davacı hakkında verilen idari para cezası; genel, caydırıcı ve cezalandırıcı nitelikte olduğundan ve davacı şirketin yıllık gayrisafi gelirlerinin %0,5' i gibi ciddi bir tutarı öngördüğünden, cezaî niteliği ağır basmaktadır. Bu durumda, anılan ceza hakkında adil yargılanma hakkı kapsamındaki ilkelerin uygulanması gerekmekte olup, ilgili kişiye bu cezayı gerektiren eylemi işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından resmen bildirilmesi, ilgilinin uygulanacak prosedürden haberdar edilmesi ve konuya ilişkin savunmasının alınması zorunludur.

Dava konusu olayda, yerinde incelemenin engellenmesi fiilinden dolayı verilen idari para cezasında, bu fiil hakkında bir önaraştırma veya soruşturma yapılmasına gerek olmadığı açık olmakla birlikte, savunma alınmaksızın idari para cezası verilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davacı şirkete 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararının iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Abdullah ARTUNÇ'un Düşüncesi: Dava, davalı idare tarafından yürütülen ön araştırma kapsamında davacı Şirkette yapılmak istenen incelemenin engellendiği/zorlaştırıldığından bahisle 4054 sayılı Kanunun 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına ilişkin 05.08.2009 tarih ve 09-34/837-M sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabet Kanunu'nun "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesinde; "Kurul, bu Kanun'un kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir,
- Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,
- Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar. (Ek fıkra: 1/8/2003 - 4971/25 md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakiminin kararı ile yerinde inceleme yapılır." hükmüne yer verilmiş, Kanunun 16. maddesinde ise; Kurulun teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya birlik üyelerine Yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması, halinde , (d) bendinde belirtilenler için ise aynı şekilde saptanacak olan gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası verileceği düzenlenmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5890
Karar No : 2013/847

Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idarenin 15.07.2009 günlü kararı uyarınca "Atık Motor Yağı Piyasası" ve "Motor Yağı" piyasasına yönelik olarak yürütülmekte olan ön araştırma kapsamında 28.07.2009 tarihinde saat 11:30' da davacı şirketin Karaçayır Mevkii, Pelitli Köyü, Gebze/Kocaeli adresinde bulunan merkezine gelen davalı idare inceleme elemanlarının, yerinde inceleme yapmak amacıyla geldiğini yetki belgelerini göstererek şirketin genel müdür yardımcısı Tayfun Koçak'a bildirdikleri halde; incelemenin şirketleri ile ilgisinin olmadığı, bilgisayarında özel bilgiler olduğu, bu nedenlerle inceleme yapılmasına izin verilmeyeceğinin ifade edildiği, bunun üzerine 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri yeniden hatırlatılarak inceleme yapılacağına bildirildiği, saat 12:00'de şirket genel müdür yardımcısının şirket avukatı ile görüştüğü, görüşmenin davalı idare inceleme elemanları tarafından da yapılarak incelemenin konusu ve 4054 sayılı Kanun hükümlerinin şirket avukatına hatırlatıldığı, şirket avukatı tarafından her türlü incelemenin yapılacağı, defter ve belgelerin incelemeye açılacağına ifade edildiği, buna karşın şirket genel müdür yardımcısının inceleme yapılmasına izin verilmeyeceğini ve tutanak tutularak ayrılmasına da izin veremeyeceğini, avukatlarının Kozyatağı'ndaki bürosundan yola çıktığını, onun beklenmesi gerektiğinin beyan edildiği, şirket avukatının Tayfun Koçak'ın odasında beklediği, kendisine incelemenin yapılmasına engel olduğu, avukatın geldiğinde incelemeye iştirak edeceğinin bildirilmesine rağmen inceleme yapılmasına izin verilmediği, saat 13:15 sıralarında Tayfun Koçak tarafından dizüstü bilgisayarından bazı klasörlerin silindiğinin görülmesi üzerine ikaz edildiği ancak, kendisi tarafından özel bilgilerin silindiğinin ifade edildiği, saat 13:20 sıralarında şirket merkezine davalı idare rekabet uzmanı ve uzman yardımcısı olmak üzere iki görevlinin daha geldiği, saat 13:20 sıralarında şirket avukatlarının da şirket merkezine intikal ettikleri ve ortada bir yanlış anlaşılmanın olduğunu, inceleme yapmak üzere her türlü kolaylığın gösterileceğinin ifade edildiği, inceleme elemanları tarafından ise yaklaşık iki saatlik bir gecikmenin olduğu, bu süre zarfında odalardan bilgi belge kaçırılmış olabileceğinin ifade edilerek saat 14:00' te incelemeye geçildiği, 5 adet belgenin fotokopisi alındıktan sonra belge asıllarının şirket yetkililerine teslim edildiği, incelemeye iştirak eden şirket genel müdür yardımcısı Tayfun Koçak ve şirket avukatı tarafından inceleme elemanları tarafından tutulan tutanağa kendi ifadelerinin de yazılmasını istemeleri üzerine bu ifadelerin de tutanağa geçilerek imza altına alındığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre; davacı şirket yetkilisi tarafından yetki belgeleriyle şirkete gelen inceleme elemanlarına 4054 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine göre yapmaları gereken incelemeyi yapmalarında zorluk göstererek ve dizüstü bilgisayarında mevcut birtakım belgeleri silerek yaklaşık iki saatlik bir gecikmeye neden olduğu, bu nedenle incelemenin yeterli etkinliğinden ve amacından beklediği üzere delillerin-belgelerin kaybolmaması ve karartılmaması için mümkün olan en kısa zamanda yerinde incelemeye başlanılmadığı anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun hükümleri uyarınca davacı şirkete para cezası verilmesine ilişkin Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığından ve davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

T.C.

**DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE**

Esas No : 2009/5890

Karar No : 2013/847

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 26.03.2013 tarihinde, davacı şirket vekili Av. Senem Ülküm Keskin'in ve davalı idareyi temsilen Rekabet Uzmanı Salim Aydemir'in geldikleri, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Davacı tarafından; 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin (a), (b), (c) bentlerinde yer alan, "Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin: a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir, b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir, c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir," kuralının, Anayasa'nın "Konut dokunulmazlığı" başlıklı 21. maddesinde yer alan, "Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar." kuralına aykırı olduğu ileri sürülmüşse de, Dairemizce davacının Anayasa'ya aykırılık iddiası ciddî bulunmayarak işin gereği görüldü.

Dava, Rekabet Kurumu raportörlerinin yerinde inceleme yapmasının engellenmesi nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.08.2009 tarih ve 09-34/837-M sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Yerinde inceleme" başlıklı 15. maddesinde; "Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir,
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir,

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/5890

Karar No : 2013/847

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idari para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek fıkra: 1/8/2003 - 4971/25 md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakiminin kararı ile yerinde inceleme yapılır." kuralına yer verilmiş, Kanun'un 16. maddesinde, "Kurul, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine;

a) Muafiyet ve menfi tespit başvuruları ile birleşme ve devralmalar için izin başvurularında yanlış ya da yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi,

b) İzne tabi birleşme ve devralmaların Kurul izni olmaksızın gerçekleştirilmesi,

c) Kanunun 14 ve 15'inci maddelerinin uygulanmasında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi ya da bilgi veya belgenin belirlenen süre içinde ya da hiç verilmemesi,

d) Yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması, hallerinden (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenler için teşebbüsler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirlerinin binde biri oranında, (d) bendinde belirtilenler için ise aynı şekilde saptanacak olan gayrisafi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası verir. Ancak bu esasa göre belirlenecek ceza onbin Türk Lirasından az olamaz. Bu fıkranın (b) bendine göre idarî para cezası birleşme işlemlerinde tarafların herbirine, devralma işlemlerinde ise sadece devralana verilir. " kuralı yer almıştır. Kanun'un "Nispi İdari Para Cezası" başlığını taşıyan 17. maddesinin birinci fıkrasında ise, yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılması hallerinde Kurul'un teşebbüs ve teşebbüs birliklerine her gün için, ilgili teşebbüsler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan, bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirlerinin onbinde beşi oranında idarî para cezası vereceği düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; 15.07.2009 tarih ve 09-33/740-M sayılı Kurul kararı uyarınca "atık motor yağı piyasası" ve "motor yağı piyasasına" yönelik yapılan önaraştırma safhasında davacı şirket Koçak Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Koçak Petrol)'de yerinde inceleme yapıldığı; görevli raportörler tarafından yerinde inceleme yapılmasını engellemesi sebebiyle, Kurul tarafından, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca Koçak Petrol'e 2008 yılı net satışlarının binde beşi oranında olmak üzere 112.007,83 TL idarî para cezası verilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerle olay yerinde tutulan tutanakların incelenmesi sonucunda; 15.07.2009 tarih ve 09-33/740-M sayı ile "atık motor yağı piyasası" ve "motor yağı piyasasına" yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmesi üzerine, söz konusu önaraştırma kararı çerçevesinde Madeni Yağ ve Petrol Ürünleri Sanayicileri Derneği (MAPESAD)'nin, yerinde

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5890
Karar No : 2013/847

inceleme yapılacak teşebbüs birliği olarak tespit edildiği, raportörlerce tam adres bilgisinin alınması amacıyla 28.07.2009 tarihinde saat 10:30'da MAPESAD'a telefon edildiği, MAPESAD'ın adresinde hiçbir yetkilisinin bulunmadığı ve MAPESAD'ın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu öğrenilen Yusuf Koçak'ın aynı zamanda Koçak Petrol'ün Genel Müdürü olduğu, bu nedenle de Koçak Petrol'ün Gebze'de bulunan adresine gidilmesi gerektiğinin öğrenildiği, bunun üzerine MAPESAD'da yerinde inceleme yapmakla görevlendirilen rekabet uzmanlarının, MAPESAD yetkililerinin bulunduğu anlaşılan Koçak Petrol'e saat 11:30'da ulaştığı, Yusuf Koçak'ın izinde olduğunun öğrenildiği ve Koçak Petrol Genel Müdür Yardımcısı Tayfun Koçak'la görüşülerek, yetki belgeleri ile Rekabet Kurumu kimlik kartları ibraz edilerek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin raportörlere verdiği yetkiler ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddesinde düzenlenen para cezaları hakkında bilgi verildiği, Koçak Petrol Genel Müdürü Yusuf Koçak'ın 20.07.2009 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısıyla MAPESAD'daki görevinin sona erdiğinin ifade edildiği, raportörlerce Yusuf Koçak'ın MAPESAD'ın önceki Yönetim Kurulu Başkanı olması ve Koçak Petrol'ün önaraştırma konusu sektörde faaliyet göstermesi nedeniyle, Koçak Petrol'de yerinde inceleme yapılmak istendiğinin ifade edildiği ve yerinde incelemenin 4054 sayılı Kanun'a göre ne şekilde yapılacağına izah edildiği, Koçak Petrol Genel Müdür Yardımcısı Tayfun Koçak'ın, bu şekilde bir yerinde inceleme yapılmasına izin vermeyeceğini, bilgisayarının özel olduğunu ve özel bilgiler ihtiva ettiğini, ayrıca yetki belgesinin Koçak Petrol adına düzenlenmediğini, MAPESAD'la ilgili olarak gelindiğini, ama Koçak Petrol'de inceleme yapılmak istendiğini, bunun doğru olmadığını, bu gerekçelerle yerinde inceleme yapılmasına izin verilmeyeceğini raportörlere ifade ederek, yerinde inceleme yapılmasını engellediği, raportörler tarafından, Kanun'un ilgili maddeleri (14, 15, 16 ve 17'nci maddeler) hatırlatılarak bu davranışın yerinde incelemenin engellenmesi anlamına geldiği ve para cezasını gerektirdiği izah edilmesine rağmen, anılan şahsın karar ve davranışında değişiklik olmadığı, bunun üzerine Tayfun Koçak'ın, şirket avukatı Ömer Faruk Hansu ile görüştüğü, saat 12.00'de raportörlerce şirket avukatı ile telefonda görüşülerek önaraştırma konusunun, 4054 sayılı Kanun'da yer alan ilgili hüküm ve düzenlemeler anlatılarak, yerinde inceleme talebinin yinlendiği, yapılan telefon görüşmelerinden sonra her türlü evrakın, kaydın ve mahallin incelemeye açılacağını ve yerinde incelemenin yapılmasına müsaade edileceğinin şirket avukatı tarafından ifade edildiği, buna rağmen Tayfun Koçak'ın yerinde inceleme yapılmasına izin vermediği, tutanak tutarak ayrılmasına da müsaade etmeyeceğini ifade ettiği, şirket avukatının Kozyatağı'ndaki bürosundan yola çıktığı, onun bekleneceğinin belirtildiği, raportörlerin avukatın gelmesi için makul bir süre şirket genel müdür yardımcısının odasında bekledikleri, ancak avukatın gecikmesi ile birlikte yapılanların, yerinde incelemenin engellenmesi olduğu, yerinde incelemenin etkinliği bakımından yerinde incelemeye derhal başlanması gerektiği, avukatın geldiğinde yerinde incelemeye katılarak nezaret edebileceği, daha fazla beklenemeyeceğinin raportörlerce hatırlatılmasına rağmen, yerinde inceleme yapılmasına izin verilmediği, saat

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/5890
Karar No : 2013/847

13:15 itibarıyla halen avukat bekleniyorken, raportörlerce Tayfun Koçak'ın diz üstü bilgisayarından bir klasörü sildiğinin görüldüğü, Tayfun Koçak'a bilgisayara dokunmaması, kapağını kapatması gerektiği ifade edilmesine rağmen bu talebin reddedildiği ve özel bazı bilgilerin silindiğinin ifade edildiği, silinen klasöre sonrasında bir daha ulaşılamadığı, saat 13:35 sularında Koçak Petrol'ün avukatları Av. Ömer Faruk Hansu ve Av. Mehmet Zeki Alagöz'ün Koçak Petrol'e intikal etmeleri ve yerinde inceleme yapılabileceği hakkında müvekkillerini ikna etmeleri üzerine, yaklaşık 2 (iki) saat engellendikten sonra yerinde incelemenin, ancak saat 14:00'da başlamak suretiyle yapılabildiği, tüm bu hususların, taraflarca imzalanan tutanakla tespit edildiği, tutanakta Koçak Petrol Genel Müdür Yardımcısının ve şirket avukatının yazılmasını istediği hususların ayrıca belirtildiği, uyuşmazlığa konu para cezasına neden olan olayın bu şekilde geliştiği anlaşılmaktadır.

Yerinde inceleme yapma yetkisi, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca Kurul'a Kanun'un kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere tanınan ve doğası gereği teşebbüslere haber verilmeksizin, ansızın, süratli ve kesintisiz biçimde gerçekleşmesi gereken bir uygulamadır. Yerinde inceleme esnasında teşebbüslerin savunma haklarının bir parçası olarak avukat bulundurmaları mümkün olmakla birlikte, avukatın şirket içerisinde bulunmaması halinde gelmesinin hangi koşullar altında beklenilmesi gerektiği hususu önemlidir. Öncelikle avukatın gelmesi için makul süre beklenilmesi gerekmekte olup, bu esnada teşebbüs yöneticisinin dosyalarda oynama yapılmamasını temin etmesi ve Kurul görevlilerinin diledikleri odaya girmelerine, dilediklerinde beklemelerine izin verilmesi, ayrıca hiçbir şekilde delil karartmaya yönelik davranışlarda bulunulmaması gerekmektedir.

Öte yandan, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin getirilme amacının, mevcut evrak ve belgelere o anda ve mevcut haliyle ulaşmak ve bu belgeler ışığında bir sonuca ulaşılmasını sağlamak olması karşısında, yerinde incelemeye makul sürede başlanmaması halinde, daha sonradan yapılan incelemeler ile o andaki bilgi ve belgelere ulaşıldığından söz etme imkânı bulunmayacağından, gecikerek yapılan bir yerinde incelemenin Kanun'la hedeflenen faydayı sağlamayacağı ve Kanun'un ilgili maddelerinin ihlâli olarak kabul edilmesi gerektiği açıktır.

Olayda, davacı şirket yetkilisi Tayfun Koçak'ın, raportörler tarafından sunulan yetki belgelerinin uygun olmadığını, tanınan yetkinin kullanılamayacağını ifade ettiği, devamında avukatı tarafından telefonda ikaz edilmesine rağmen bu tutumunu sürdürerek yerinde incelemeyi engellediği, sonrasında avukatının gelmesinin beklenmesini istediği, ancak bu sürenin 2 saati bulduğu, böylece yerinde incelemenin 2 saat süreyle engellendiği, ayrıca bu süre zarfında şirket yetkilisine sözlü olarak hiçbir şekilde masasına, çekmecelerine veya bilgisayarına dokunmaması gerektiği belirtilmesine rağmen, anılan şahsın dizüstü bilgisayarından bir klasörü sildiği anlaşılmakta olup, bütün bu tutum ve davranışlar nedeniyle yerinde incelemenin gerektiği şekilde yapılmasının engellendiği sonucuna ulaşılmıştır.

T.C.

**DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE**

Esas No : 2009/5890

Karar No : 2013/847

Bu durumda, Koçak Petrol yetkililerinin Kurum raportörlerine karşı davranışlarının 4054 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddelerinde yasaklanmış olan "yerinde incelemenin engellenmesi" niteliğini taşıdığı anlaşıldığından, Kanun'un 16. maddesinde düzenlenmiş olan idari para cezasının uygulanmasına ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 148,80 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 26.03.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Taci	H. Neşe	Ahmet	E. Yücel
ÖZGÜR	BAYHAN	SARI	EĞERCİ	SEYHAN

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 23,90.-TL

Karar Harcı : 32,30.-TL

YD Harcı : 25,60.- TL

Posta Gideri : 67,00.- TL

Toplam : 148,80-TL